

Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet

Odsjek za psihologiju

**ODNOS ZADOVOLJSTVA TIJELOM, ZADOVOLJSTVA ROMANTIČNOM
VEZOM I KOMENTARA PARTNERA/ICE O TJELESNOM IZGLEDU**

Diplomski rad

Dora Herkov

Mentor: Dr. sc. Inja Erceg

Zagreb, 2018.

SADRŽAJ

UVOD	1
Nezadovoljstvo tijelom	1
Ideali muškaraca i žena	2
Indeks tjelesne mase (ITM) i zadovoljstvo romantičnom vezom	3
Utjecaj partnera/ice na sliku tijela	4
Odnos partnerovih/ićinih komentara o tjelesnom izgledu, slike tijela i zadovoljstva romantičnom vezom	4
CILJ, PROBLEMI I HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA	7
Cilj istraživanja	7
Problemi i hipoteze istraživanja	7
METODOLOGIJA	8
Sudionici	8
Mjerni instrumenti	8
Postupak	11
REZULTATI	12
Rodne razlike u zadovoljstvu tijelom, važnosti slike tijela te čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice	13
Doprinos psiholoških varijabli te varijabli vezanih uz romantičnu vezu u objašnjavanju zadovoljstva tijelom	14
RASPRAVA	18
Rodne razlike u zadovoljstvu tijelom, važnosti slike tijela te čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice	18
Doprinos nekih psiholoških varijabli te varijabli vezanih uz romantičnu vezu u objašnjavanju zadovoljstva tijelom	21
Metodološki nedostaci, prednost istraživanja te implikacije za buduća istraživanja i praksu	24
ZAKLJUČAK	26
LITERATURA	27
PRILOZI	32

Odnos zadovoljstva tijelom, zadovoljstva romantičnom vezom i komentara partnera/ice o tjelesnom izgledu

The relationship between body satisfaction, romantic relationship satisfaction and appearance feedback from partner

SAŽETAK

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati rodne razlike u izraženosti zadovoljstva tijelom, važnosti slike tijela i čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice te provjeriti prediktivnost nekih psiholoških varijabli te varijabli vezanih uz romantičnu vezu u objašnjavanju zadovoljstva tijelom. U istraživanju je sudjelovao 371 sudionik. Podaci su prikupljeni setom upitnika za mjerenje zadovoljstva tijelom i romantičnom vezom, važnosti slike tijela i komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice. Rezultati istraživanja pokazuju kako između muškaraca i žena ne postoji razlika u zadovoljstvu tijelom, kao ni u važnosti koju pridaju slici tijela. Iako podjednako često dobivaju pozitivne komentare, pokazalo se da muškarci češće dobivaju negativne komentare. Hijerarhijskom regresijskom analizom je utvrđeno da su za žene željena promjena tjelesne težine i pozitivni komentari o tjelesnom izgledu značajni prediktori zadovoljstva tijelom dok je za muškarce varijabla negativni komentari o tjelesnom izgledu jedini značajan prediktor.

Ključne riječi: zadovoljstvo tijelom, važnost slike tijela, zadovoljstvo romantičnom vezom, indeks tjelesne mase, komentari partnera/ice o tjelesnom izgledu.

ABSTRACT

The aim of this research was to test gender differences in body satisfaction, body image importance, the frequency of partner's positive and negative feedback on appearance, as well as to determine the possibility of predicting body satisfaction based on some psychological variables and variables related to romantic relationship. The sample consisted of 371 participants. The questionnaires included measurements of body satisfaction, body image importance, romantic relationship satisfaction and appearance feedback from romantic partner. The results have partially confirmed the hypotheses. The results show that there are no gender differences in body image importance, body satisfaction and frequency of partner's positive feedback about appearance. We found that men get more negative feedback from their partner than do women. Hierarchical regression analysis confirmed that for women the desired weight gain/loss and positive feedback on appearance are significant predictors of the satisfaction with one's body while for men the significant predictor is negative feedback on appearance.

Key words: body satisfaction, body image importance, romantic relationship satisfaction, body mass index, partner's appearance feedback.

UVOD

Danas, kada smo iz medija i okoline neprestano okruženi savršenim tijelima medijski eksponiranih osoba, kada svjedočimo opsjednutosti društva ljepotom i mladosti te kada se naglašava poželjnost ženske mršavosti ili, pak, mišićavosti muškog tijela, ne čudi što zadovoljstvo sobom uvelike počiva na tjelesnom izgledu te da je nezadovoljstvo tijelom zbog svoje učestalosti postalo gotovo uobičajeno (Erceg Jugović, 2015; Gondoli, Corning, Blodgett Salafia, Bucchianeri i Fitzsimmons, 2011; Paxton, Norris, Wertheim, Durkin i Anderson, 2005). Iako nas je većina svjesna da su ideali koji nam se nameću lažni i nedostižni, ipak ih pokušavamo ostvariti što može narušiti i iskriviti sliku vlastitog tijela (Thompson, Heinberg, Altabe i Tantleff- Dunn, 1999; prema Thompson i Stice, 2001).

Nezadovoljstvo tijelom

Slika tijela je socijalni, višedimenzionalan konstrukt koji se odnosi na subjektivnu percepciju vlastitog tjelesnog izgleda, ali i na stavove koje pojedinac ima o vlastitom tijelu (Cash, Morrow, Hrabosky i Perry, 2004; Cash, Thériault i Annis, 2004). Sastoji se od dvije komponente, perceptivne i subjektivne. Perceptivna komponenta slike tijela odnosi se na točnost procjene veličine, oblika i težine vlastitog tijela u odnosu na stvarne proporcije te se određuje na razini tijela u cjelini ili njegovih specifičnih dijelova (Banfield i McCabe, 2002; Erceg Jugović, 2015) dok se subjektivna komponenta slike tijela odnosi na doživljaje (ne)ugode i na (ne)zadovoljstvo veličinom ili oblikom tijela te uključuje stavove koji se mogu odnositi na tjelesni izgled u cjelini ili na pojedine dijelove tijela i tjelesne karakteristike (Gardner, 2002; prema Erceg Jugović, 2015).

Jedan od aspekata slike tijela je nezadovoljstvo tijelom koje se odnosi na subjektivnu negativnu procjenu vlastitog tjelesnog izgleda (Stice i Shaw, 2002; prema Juarez i Pritchard, 2012), a do njega dolazi kad postoji raskorak između percipiranog i idealnog tjelesnog izgleda (Gardner, Friedman, Stark i Jackson, 1999; prema Erceg Jugović, 2011). Nezadovoljstvo tijelom je prediktor različitih poremećaja hranjenja te s tjelesnom težinom povezanih ishoda poput čestih restriktivnih dijeta, simptoma bulimije ili pokušaja dobivanja na težini (Bucchianeri, Arikian, Hannan, Eisenberg i Neumark-Sztainer, 2013).

S obzirom na sve veću prevalenciju nezadovoljstva tjelesnim izgledom, ne čudi što je često istraživana tema. Dok je donedavno fokus bio uglavnom na istraživanju zadovoljstva tjelesnim izgledom ženske populacije zbog dotadašnjih nalaza da su muškarci zadovoljniji svojim tjelesnim izgledom te da je prevalencija nezadovoljstva tijelom i s njime povezanih problema prilagodbe veća među djevojkama u odnosu na mladiće (Striegel-Moore i Franko, 2004; prema Goins, Markey i Gillen, 2012), posljednjih godina sve je više muškaraca opterećeno tjelesnim izgledom (Tager, Good i Morrison, 2006) pa se danas sve više istražuje i (ne)zadovoljstvo tijelom muškaraca.

Iako je zadovoljstvo tijelom muškaraca i dalje rjeđe istraživana tema, novija istraživanja pokazuju da muškarci, kao i žene, poklanjaju veliku pažnju svom tjelesnom izgledu (Ridgeway i Tylka, 2005; prema McCabe i McGreevy, 2010) i da mogu osjećati nezadovoljstvo ukoliko postoji razlika između njihovog stvarnog izgleda i izgleda koji im se nameće i/ili koji priželjkuju (Hatoum i Belle, 2004; prema McCabe i McGreevy, 2010). Iako je nezadovoljstvo tijelom kod žena, i ono kod muškaraca potrebno razmatrati u različitim psihosocijalnim kontekstima, ono može dovesti do jednako ozbiljnih psihosocijalnih ili zdravstvenih posljedica kao što su poremećaji hranjenja, korištenje raznih suplemenata i/ili dodataka prehrani, steroida te pretjerano vježbanje (Babarović, 2017; McCabe i Ricciardelli, 2004).

Ideali muškaraca i žena

Danas, u odnosu na prošla desetljeća, muško tijelo se prikazuje mršavijim i mišićavijim (Olivardia, Pope, Borowiecki i Cohane, 2004; prema Goins i sur., 2012). Muškarci se trude izgraditi što mišićavija tijela kako bi postigli te ideale što može uključivati povećanje ili gubitak tjelesne težine (npr. Chan i Swalm, 1998; Davis i Cowles, 1991; Drownowski i Yee, 1987; Wang, Yesalis, Fitzhugh, Buckley i Smicklas-Wright, 1994; prema Shelton i Liljequist, 2002). Sada, već dugogodišnji, trend u ženskoj ljepoti je mršavost (Arroyo i Harwood, 2012; Mills i Fuller-Tyszkiewicz, 2016; Weller i Dziegielewski, 2005). Međutim, istraživanja pokazuju da očekivanja vezana za tjelesne attribute poput velikih grudi ili, pak, atletske građe tijela, ne odgovaraju idealu mršavosti budući da i žene teže mršavosti uz definirane čvrste mišiće (Thompson i Tantleff, 1992; prema Weller i Dziegielewski, 2005). Kako bi postigle navedene ideale, žene se najčešće okreću restriktivnim dijetama i redukciji unosa hrane kako bi izgubile na težini

(npr. Cash, 1993; Theron, Nel i Lubbe, 1991; prema Shelton i Liljequist, 2002). Međutim, izgrađeni i čvrsti mišići danas postaju sve važniji kod osoba oba spola.

Indeks tjelesne mase (ITM) i zadovoljstvo romantičnom vezom

Jedan od čimbenika koji snažno utječe kako na ženinu, tako i na muškarčevu sliku tijela je indeks tjelesne mase (ITM; *BMI, body mass index*, engl.), statistički pokazatelj tjelesne težine u odnosu na visinu. Prema klasifikaciji Centra za kontrolu i prevenciju bolesti (2012; prema Blodgett Salafia i Benson, 2013) te klasifikaciji Svjetske zdravstvene organizacije (2018) ITM niži od 18,5 upućuje na pothranjenost, raspon između 18,5 i 24,9 na normalnu/idealnu tjelesnu težinu, ITM veći od 25 upućuje na pretjeranu tjelesnu težinu dok onaj iznad 30 na pretilost. Prenizak ili visok ITM može dovesti do većeg pritiska iz okoline da se osoba udeblja ili smršavi što može dovesti do nezadovoljstva tijelom (Luciano, 2007; Stice, 2002). Kako kod žena, tako i kod muškaraca, tjelesna težina utječe na zadovoljstvo tjelesnim izgledom. Međutim, kod žena je tjelesna težina jedan od najvažnijih čimbenika koji utječe na to što misle o vlastitom tjelesnom izgledu (McLaren, Hardy i Kuh, 2003; prema Dalley, Pollet i Vidal, 2013). Također, žene čiji partneri imaju niži ITM od njihovog, opterećenije su vlastitim izgledom od žena koje imaju isti i/ili manji ITM od svog partnera (Markey i Markey, 2011). U današnjem društvu tjelesna težina je snažno povezana s percepcijom ženine tjelesne privlačnosti, odnosno, društvo žene s manjom tjelesnom težinom smatra privlačnijima dok kod muškaraca nije pronađena povezanost između tjelesne težine i percepcije društva o tjelesnoj privlačnosti muškaraca (Swami, 2006; prema Burke, Randall, Corkery, Young i Butler, 2012).

Veza između ITM-a i zadovoljstva romantičnom vezom nije u potpunosti jasna. Neka istraživanja sugeriraju da povezanost između ITM-a i zadovoljstva romantičnom vezom ne postoji (Markey i Markey, 2006; Meltzer, McNulty, Novak, Butler i Karney, 2011), dok druga istraživanja pronalaze postojanje pozitivne povezanosti ITM-a i zadovoljstva romantičnom vezom, ali samo kod muškaraca. Naime, istraživanja su pokazala da su muškarci s većom tjelesnom težinom zadovoljniji romantičnom vezom od onih s nižom tjelesnom težinom (Meltzer i sur., 2011; Sheets i Ajmere, 2005). Ipak, većina istraživanja koja su se bavila zadovoljstvom romantičnom vezom pokazuju da je ženina tjelesna težina, odnosno ITM, važan čimbenik kvalitete i zadovoljstva romantičnom vezom te da postoji negativna povezanost ITM-a sa zadovoljstvom romantičnom

vezom, odnosno da su mršavije žene i njihovi partneri sretniji u romantičnoj vezi nego žene s višom tjelesnom težinom i njihovi partneri (Boyes i Latner, 2009; Meltzer i sur., 2011; Sheets i Ajmere, 2005). Zadovoljstvo romantičnom vezom je manje kod žena i muškaraca u situacijama kada je žena ta koja ima viši ITM u odnosu na svog partnera (Burke i sur., 2012; Meltzer i sur., 2011). Osim toga, čak i neovisno o partnerovom ITM-u, žene s nižim ITM-om su zadovoljnije romantičnom vezom u odnosu na žene s višim ITM-om koje su, osim što su nezadovoljnije romantičnom vezom, izložene većoj vjerojatnosti prekida romantične veze (Boyes i Latner, 2009; Burke i sur., 2012; Sheets i Ajmere, 2005).

Utjecaj partnera/ice na sliku tijela

Naime, kao što je prethodno spomenuto, jedan od ključnih čimbenika koji utječe na sliku tijela i zadovoljstvo tijelom su romantični partneri (Tantleff-Dunn i Gokee, 2002; prema van den Brink, Smeets, Hessen i Woertman, 2016). Istraživanja su pokazala da iskustva u romantičnoj vezi mogu utjecati na ženino zadovoljstvo vlastitim tijelom (Markey i Markey, 2006; Weller i Dziegielewski, 2005). Međutim, rezultati istraživanja nisu potpuno konzistentni. Neka istraživanja pronalaze da su žene koje su u romantičnoj vezi, zadovoljnije svojim tijelom (Blodgett Salafia i Benson, 2013; Forbes, Jobe i Richardson, 2006), druga nalaze da su one češće njime nezadovoljne (Compian, Gowen i Hayward, 2004; Sheets i Ajmere, 2005), dok treća ne pronalaze povezanost između statusa veze i zadovoljstva tijelom (Paxton i sur., 2005). Različiti nalazi mogu biti rezultat toga što na zadovoljstvo tijelom ne utječe sama činjenica da je osoba u romantičnoj vezi nego i kvaliteta, kako romantične veze, tako i komunikacije između partnera, odnosno komentari koje partneri jedan drugome upućuju.

Odnos partnerovih/ićinih komentara o tjelesnom izgledu, slike tijela i zadovoljstva romantičnom vezom

Iako ima malo empirijske literature u kojoj se istražuje utjecaj komentara romantičnih partnera/ica o izgledu partnera/ica (Perez i Taylor, 2012; prema Carriere i Kluck, 2014), neka istraživanja pokazuju da tijekom adolescencije i mlađe odrasle dobi, naročito u zapadnoj kulturi, romantični partneri/ice imaju snažan utjecaj te da su važan izvor informacija o samome sebi uključujući i onih o izgledu tijela (Holsen, Jones i Birkeland, 2012; prema Goldsmith i Byers, 2016). Komentari o tjelesnom izgledu romantičnih partnera/ica mogu utjecati na to što pojedinac misli o sebi (Murray, Holmes i Griffin,

1996) zbog čega je poželjno razmotriti utjecaj komentara o tjelesnom izgledu partnera/ica kao jednog od mogućih rizičnih čimbenika za razvoj negativne slike tijela (Evans i Stukas, 2007). Žene i muškarci će podjednako često komentirati partnerovu/ičinu tjelesnu težinu i tjelesni izgled, no postoje razlike u prirodi takvih komentara. Žene će češće poticati muškarce da se malo udebljaju, dok će muškarci češće poticati žene da smršave (Sheets i Ajmere, 2005).

Iako neki istraživači pronalaze da negativni komentari romantičnih partnera/ica mogu utjecati i/ili dovesti do negativne slike tijela (Weller i Dziegielewski, 2005), ostali ne pronalaze povezanost komentara partnera/ica i (ne)zadovoljstva tijelom (npr. Bond i McDowell, 2001; Mintz i Betz, 1988; prema Sheets i Ajmere, 2004). Naime, iako žene izjavljuju da žele smršaviti, što može ukazivati na određeno nezadovoljstvo tjelesnim izgledom, njihovi pokušaji mršavljenja nisu povezani s negativnim komentarima njihovih partnera o tjelesnom izgledu (npr. Bond i McDowell, 2011; Mintz i Betz, 1988; prema Sheets i Ajmere, 2004).

Ipak, ljudi se osjećaju bolje i zadovoljniji su svojim tjelesnim izgledom kada vjeruju da je njihovim izgledom zadovoljan/na i njihov/a partner/ica (Goins i sur., 2012; Goldsmith i Byers, 2016; Weaver i Byers, 2006). Stoga ne čudi što negativni komentari partnera/ica mogu pridonijeti većem nezadovoljstvu tjelesnim izgledom, dok podržavajuća komunikacija i podrška između partnera može smanjiti nezadovoljstvo vlastitim izgledom (van den Brink i sur., 2016; Weller i Dziegielewski, 2005).

Pokazalo se da je jedan od razloga zbog kojeg su žene s većom tjelesnom težinom nezadovoljnije kvalitetom romantične veze negativna evaluacija koju dobivaju od svojih partnera, odnosno izloženije su negativnim komentarima o izgledu što dovodi do većeg nezadovoljstva tijelom, posebice u razdoblju adolescencije (Compian i sur., 2004; Sheets i Ajmere, 2005). Negativan komentar o tjelesnom izgledu, osim što utječe na zadovoljstvo tjelesnim izgledom, dovodi i do nezadovoljstva romantičnom vezom (Pole, Crowther i Schell, 2004; prema Burke i sur., 2012). Međutim, rezultati nekih istraživanja pokazuju da žene koje su nezadovoljnije svojim tjelesnim izgledom mogu preferirati negativne povratne informacije od partnera koje potvrđuju njihovo vjerovanje o sebi (Joiner, 1999; prema Evans i Stukas, 2007). Pozitivne povratne informacije u vidu pohvala i ohrabrenja o tjelesnoj težini povezane sa smanjenom brigom o njoj, kao i s manje negativnom slikom o tjelesnom izgledu. Žene i muškarci žele čuti istinu o

vlastitom izgledu, ali i biti prihvaćeni takvima kakvi jesu (npr. Baumeister i Leary, 1995; Cooley, 1902; Gerner i Wilson, 2005; Ricciardelli, McCabe i Banfield, 2000; Rogers, 1980; prema Logel i sur., 2014).

Nadalje, žene vjeruju da ih muškarci vide negativnije nego li je to doista tako, a to vodi do veće opterećenosti time što muškarci misle o ženskom tijelu (Markey, Markey i Birch, 2004; prema Markey i Markey, 2006). Pokazalo se da je ono kako partneri stvarno vide svoju partnericu manje važno od njene percepcije toga kako je partner vidi (Goins i sur., 2012). Žene, u odnosu na muškarce, osjećaju veći pritisak za održavanjem privlačnog tjelesnog izgleda, čak i nakon što nađu partnera. Također, naročito one koje su u dužoj romantičnoj vezi, pogrešno vjeruju da njihovi partneri žele da su mršavije, odnosno vjeruju da su njihovi partneri kroz vrijeme sve manje zadovoljni njihovim tjelesnim izgledom te da će svom partner biti manje privlačne ukoliko se udebljaju, iako rezultati istraživanja to ne potvrđuju (Markey i Markey, 2006; Sheets i Ajmere, 2004). Druga istraživanja su pokazala da su osobe koje su duže u romantičnoj vezi zadovoljnije vlastitim tijelom, odnosno da dužina veze smanjuje opterećenost vlastitim izgledom kao i da umanjuje utjecaj nerealnih ideala o tjelesnom izgledu (Tom, Chen, Liao i Shao, 2005).

Osim toga, kada zadovoljavaju partnerove/ičine ideale i standarde, muškarci i žene su zadovoljniji i vlastitim tjelesnim izgledom, ali i romantičnom vezom (Campbell, Simpson, Kashy i Fletcher, 2001; prema Rusbult, Kumashiro, Kubacka i Finkel, 2009). Empirijska istraživanja su pokazala da čak i nerealistični pozitivni stavovi o partneru mogu pridonijeti zadovoljstvu romantičnom vezom (Evans i Stukas, 2007).

Muškarci i žene češće dobivaju pozitivne nego negativne povratne informacije o vlastitom izgledu, a svakodnevna komunikacija između partnera, koliko god se činila neutralnom, može imati snažan utjecaj na pojedinca (Goldsmith i Byers, 2016). Naime, iako primamo više neverbalnih nego verbalnih informacija u svakodnevnoj komunikaciji, moguće je da verbalne poruke imaju snažniji utjecaj te da ih lakše pamtimo jer su eksplicitnije od neverbalnih poruka. Također, pojedinci čak i porukama koje nisu eksplicitne pripisuju pozitivan ili negativan prizvuk što je češći slučaj s neverbalnim porukama budući da one ostavljaju više prostora za interpretaciju (Goldsmith i Byers, 2016; Lamer, Reeves i Weisbuch, 2015). Još jedan razlog zbog kojeg partnerovi/ičini komentari o tjelesnoj težini drugog partnera/ice mogu smanjiti

zadovoljstvo romantičnom vezom je selektivno pamćenje. Moguće je da osobe nezadovoljne svojom vezom češće percipiraju i pamte negativne komentare koje im partner/ica uputi (Sheets i Ajmere, 2004).

CILJ, PROBLEMI I HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati rodne razlike u izraženosti zadovoljstva tijelom, važnosti slike tijela i čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice te provjeriti prediktivnost nekih psiholoških varijabli te varijabli vezanih uz romantičnu vezu za zadovoljstvo tijelom.

Problemi i hipoteze istraživanja

1. Ispitati rodne razlike u izraženosti zadovoljstva tijelom, važnosti slike tijela i čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice.

Hipoteza 1: Zadovoljstvo tijelom bit će više kod muškaraca nego žena dok će važnost slike tijela i čestina dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu biti veća kod žena nego muškaraca.

2. Ispitati doprinos roda, dobi, željene promjene tjelesne težine, važnosti slike tijela, statusa veze, dužine veze, zadovoljstva vezom, komentara partnera/ice o tjelesnom izgledu te procjene važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu svog/svoje partnera/ice u objašnjavanju zadovoljstva tijelom.

Hipoteza 2: Rod, željena promjena tjelesne težine, važnost slike tijela, negativni komentari i procjena važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu svog/svoje partnera/ice će imati negativan dok će dob, status veze, dužina veze, zadovoljstvo vezom te pozitivni komentari partnera/ice o tjelesnom izgledu imati pozitivan značajan nezavisan doprinos u objašnjavanju zadovoljstva tijelom.

METODOLOGIJA

Sudionici

Istraživanje je provedeno na uzorku od 401 sudionika, korisnika društvenih mreža koji su trenutno u vezi ili su prekinuli prije najviše godinu i pol. Iz daljnje obrade izuzeti su rezultati 30 sudionika. Dio sudionika nije nikada bio u romantičnoj vezi ($n=5$) dok je kod dijela sudionika proteklo više od godine i pol od posljednje romantične veze te su i oni isključeni iz daljnje obrade ($n=25$). Kriterij od godinu i pol je korišten zbog pretpostavke da sudionici i koji nisu u vezi, ali su bili, čak i nakon više od godine dana od prekida mogu trpjeti posljedice komentara svojih partnera/ica o tjelesnom izgledu. Također, navedeni kriterij je korišten kako bismo imali dovoljan broj sudionika među onima koji trenutno nisu u vezi. Sve statističke analize izvedene su na odgovorima 371 sudionika. Od 371 sudionika, 277 je ženskog spola (74.7%), a dobni raspona se kreće od 18 do 54 godine ($M=24.7$; $SD=5.07$).

Mjerni instrumenti

Upitnik općih podataka

Prvi dio upitnika sadržavao je poziv na istraživanje, informacije o istraživanju te pristanak na sudjelovanje u njemu. Sudionici su odgovarali na pitanja o rodu, dobi, tjelesnoj visini, željenoj tjelesnoj visini, sadašnjoj tjelesnoj težini, željenoj tjelesnoj težini, željenoj tjelesnoj visini partnera/ice te željenoj tjelesnoj težini partnera/ice i statusu veze. Upitnik je konstruiran za potrebe ovog istraživanja.

Ljestvica Zadovoljstvo tijelom

Za potrebe ovog istraživanja korištena je prilagođena i izmijenjena ljestvica *Zadovoljstvo tijelom*, prvi puta korištena u istraživanju Erceg Jugović (2015) iz *Inventara slike tijela i promjene tjelesnog izgleda (Body Image and Body Change Inventory; Ricciardelli i McCabe, 2002)*. Ljestvica se sastoji od 14 čestica koje mjere aspekte zadovoljstva tijelom kao i zadovoljstvo izgledom pojedinih dijelova tijela. Sudionici odgovaraju na skali Likertovog tipa (od 1 = jako nezadovoljan/a do 5 = jako zadovoljan/a). Ljestvica pruža mogućnost dobivanja pojedinačnih rezultata o zadovoljstvu tjelesnom težinom i visinom, oblikom tijela, veličinom, snagom te čvrstoćom mišića, a teorijski raspon rezultata se kreće od 1 do 5. Također, moguće je izračunati ukupni rezultat općeg zadovoljstva tijelom, a izračunava se kao jednostavna

linearna kombinacija procjena sudionika na svih 14 čestica pri čemu se teoretski raspon rezultata kreće od 14 do 70. Viši rezultat upućuje na veće opće zadovoljstvo tijelom ili zadovoljstvo pojedinim tjelesnim aspektom.

Za potrebe ovog istraživanja koristili smo ukupni rezultat koji predstavlja mjeru općeg zadovoljstva tijelom.

Ljestvica Važnost slike tijela

Ljestvica *Važnost slike tijela*, kao i prethodna ljestvica, prilagođena je za potrebe istraživanja te već korištena u istraživanjima (Erceg Jugović, 2015). Ljestvica sadrži 14 čestica koje mjere koliko važnost osoba pridaje pojedinim aspektima tjelesnog izgleda te koliko važnost osoba pridaje izgledu pojedinih dijelova svoga tijela. Sudionici odgovaraju na skali Likertovog tipa (od 1 = uopće nije važno do 5 = jako važno). Kao i prethodna ljestvica, i ova nudi mogućnost dobivanja pojedinačnih rezultata o važnosti tjelesne težine i visine, oblika tijela, veličine, snage te čvrstoće mišića pri čemu se teorijski raspon rezultata kreće od 1 do 5, ali i mogućnost izračunavanja ukupnog rezultata koji predstavlja mjeru opće važnosti slike tijela, a izračunava se kao jednostavna linearna kombinacija procjena sudionika na svih 14 čestica. Teoretski raspon rezultata kreće od 14 do 70. Viši rezultat upućuje na veću važnost koja osoba pridaje svom tjelesnom izgledu ili nekom njegovom aspektu.

Za potrebe ovog istraživanja koristili smo ukupni rezultat koji predstavlja mjeru opće važnosti slike tijela.

Percipirana kvaliteta romantične veze

Prvi dio upitnika se odnosi na pitanje o dužini sadašnje ili prethodne veze kao i na pitanje o tome kada su sudionici koji trenutno nisu u vezi, prekinuli vezu. Navedene čestice konstruirane su za potrebe ovog istraživanja.

Kako bismo ispitali kvalitetu romantične veze, koristili smo upitnik *Percipirana kvaliteta romantične veze* (*Perceived Relationship Quality Components*; Fletcher, Simpson i Thomas, 2000) koji su preveli, prilagodili i prvi put u svom istraživanju koristili Huić, Jelić i Kamenov (2016). Upitnik sadrži 18 čestica koje mjere šest faceta romantične veze. Faktori upitnika su: zadovoljstvo, odanost, intimnost, povjerenje, strast i ljubav. Sudionici na svaku česticu odgovaraju na skali od sedam stupnjeva: od 1

= uopće ne do 7 = u potpunosti. Čestice su bile prilagođene statusu veze sudionika (npr. „Koliko ste zadovoljni svojom vezom?“ za one koji su trenutno u vezi, odnosno „Koliko ste bili zadovoljni svojom vezom?“ za sudionike koji trenutno nisu u vezi).

Za potrebe ovog istraživanja koristili smo ukupni rezultat koji predstavlja mjeru percipirane kvalitete romantične veze.

Upitnik komentara partnera/ice o tjelesnom izgledu

Upitnik komentara partnera/ice o tjelesnom izgledu smo za potrebe istraživanja sami konstruirali djelomično se koristeći već prilagođenim upitnikom VCOPAS-P (*Verbal Commentary on Physical Appearance Scale - VCOPAS*; Herbozo i Thompson, 2006b) koji su Carriere i Kluck (2014) modificirali kako bi mjerio pozitivne i negativne komentare partnera/ice o tjelesnom izgledu. Budući da je verzija prilagođenog upitnika sadržavala čestice koje se odnose samo na žene, modificirali smo čestice kako bi bile relevantne i za muške sudionike.

Prilagođeni upitnik korišten u ovom istraživanju mjeri čestinu partnerovih/ićinih komentara o tjelesnom izgledu. Upitnik se sastoji od 26 čestica pri čemu sudionici odgovaraju na skali Likertovog tipa (od 1 = nikad do 5 = gotovo uvijek).

Faktorska struktura ispitana je analizom glavnih komponenata s oblimin rotacijom. Kao kriterij za zadržavanje faktora korišteni su Guttman- Kaiserov kriterij te Catellov scree test. Ekstrahirana su dva faktora. Rezultati faktorske analize čestica ljestvice prikazani su u Prilogu 1.

Faktorskom analizom odgovora sudionika dva dobivena faktora objašnjavaju ukupno 52.8 % varijance. Prvi faktor zasićen je sa 16 čestica dok se unutar drugog faktora nalazi 10 čestica. Analizom sadržaja čestica unutar svakog od dva dobivena faktora, faktori su imenovani sljedećim nazivima: prvi faktor nazvan je *Negativni komentari partnera/ice*, a drugi faktor *Pozitivni komentari partnera/ice*. Korelacija između dva faktora je niska i negativna, ali značajna te iznosi $r = -.113$ ($p < .001$). Upitnik pruža mogućnost dobivanja rezultata o učestalosti primanja pozitivnih, odnosno negativnih komentara o tjelesnom izgledu. Teorijski raspon rezultata za podljestvicu *Negativni komentari partnera/ice* kreće se od 16 do 80, a za podljestvicu *Pozitivni komentari partnera/ice* od 10 do 50. Viši rezultat na ljestvici pozitivnih/negativnih komentara ukazuje na veću učestalost primanja partnerovih/ićinih pozitivnih/negativnih komentara o tjelesnom izgledu. Pouzdanost tipa unutarnje konzistencije ove ljestvice na našem

uzorku iznosi $\alpha=.87$. Pouzdanost tipa unutarnje konzistencije za podljestvicu *Negativni komentari partnera/ice* iznosi $\alpha=.95$, a za podljestvicu *Pozitivni komentari partnera/ice* $\alpha=.84$. Korelacija između podljestvica iznosi $r=-.17$ ($p<.001$).

Zanimljiv nalaz je da sudionici čestice „*Mislim da bi se trebao/la malo udebljati.*“ i „*Izgledaš nekako mršavo.*“ smatraju komplimentima, odnosno navedene čestice nam se svrstavaju pod drugi faktor koji se odnosi na *Pozitivne komentare partnera/ice*. Navedene nalaze možemo objasniti *idealom mršavosti* koji je zadnjih desetljeća izražen među ženskom, ali i muškom populacijom (Arroyo i Harwood, 2012; Mills i Fuller-Tyszkiewicz, 2016; Weller i Dziegielewski, 2005).

Varijable vezane uz romantičnu vezu

Za potrebe istraživanja ovaj upitnik smo sami konstruirali. Sastoji se od 6 čestica koje su navedene u Prilogu 2. Sudionici odgovaraju na skali Likertovog tipa (od 1 = uopće se ne slažem do 5 = u potpunosti se slažem). Ovaj upitnik ne nudi mogućnost izračunavanja ukupnog rezultata nego je svaka čestica konstrukt za sebe. Teorijski raspon rezultata se kreće od 1 do 5 pri čemu viši rezultat upućuje na veću razvijenost konstrukta. Čestice su bile prilagođene statusu veze sudionika (npr. „*Smatram da sam u ozbiljnoj vezi s trenutnim partnerom/icom.*“ za one koji su trenutno u vezi, odnosno „*Vezi s prethodnim partnerom/icom sam smatrao/la ozbiljnom.*“ za sudionike koji trenutno nisu u vezi).

Postupak

U svrhu provedbe ovog istraživanja sastavljen je set upitnika putem aplikacije *Google obrasci* za čije je rješavanje bilo potrebno oko 10 minuta. Prikupljanje podataka provedeno je tzv. metodom *snježne grude*, na način da je poveznica do upitnika slana sudionicima putem društvenih mreža (Facebook), a sudionici su bili zamoljeni da je, ukoliko žele, prosljede i svojim prijateljima te poznanicima. Podaci su prikupljeni tijekom travnja 2018. godine.

Na početku je sudionicima prezentirana kratka uputa s namjerom da ih se informira o cilju istraživanja. Zatim su sudionici rješavali upitnik općih demografskih karakteristika. Potom su ispunjavali ljestvicu *Zadovoljstvo tijelom*, ljestvicu *Važnost*

slike tijela, upitnik *Percipirana kvaliteta romantične veze*, *Upitnik utjecaja komentara partnera/ice o tjelesnom izgledu* te *Varijable vezane uz romantičnu vezu*.

Nakon što su sudionici završili ispunjavanje upitnika, pritiskom na gumb „Pošalji“ njihovi su se podaci automatski pohranjivali u bazu *Google obrazaca* iz koje su bili spremni za statističku obradu. Ako su sudionici ispravno odgovorili na sve čestice, na ekranu njihovih računala pojavila se prigodna zahvala za sudjelovanje u istraživanju. Po završetku prikupljanja podataka, ručno su izbačeni unosi koji nisu zadovoljavali nužne kriterije istraživanja.

REZULTATI

Podaci prikupljeni od 371 sudionika koji su uključeni u daljnju obradu analizirani su pomoću statističkog programa za društvene znanosti IBM SPSS Statistics 25.

Prije provedbe analiza u svrhu odgovaranja na istraživačke probleme, učinjene su preliminarne analize. U Tablici 1 prikazani su deskriptivni podaci mjernih instrumenata dobiveni u ovom istraživanju. Prikazani su podaci o aritmetičkim sredinama, standardnim devijacijama, teorijskom rasponu rezultata, broju čestica unutar svake ljestvice, o Kolmogorov-Smirnovljevu testu normalnosti distribucije te o indeksima asimetričnosti i spljoštenosti. Podaci o aritmetičkim sredinama i standardnim devijacijama prikazani su u svojim relativnim vrijednostima odnosno vrijednostima za česticu.

Tablica 1

Deskriptivna statistika istraživačkih varijabli za ukupni uzorak ($N=371$)

Mjerni instrument/ljestvica	<i>k</i>	<i>TR</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>K-S</i>	Indeks asimetričnosti	Indeks spljoštenosti
Zadovoljstvo tijelom	14	1-5	3.6	0.99	.07**	-.523	.082
Važnost slike tijela	14	1-5	3.7	0.78	.08**	-.639	1.186
<i>Percipirana kvaliteta romantične veze</i>	18	1-7			.14**	-1.532	2.375
sudionici koji su u vezi			6.2	0.36			
sudionici koji nisu u vezi			5.1	0.38			
<i>Upitnik utjecaja komentara partnera/ice o tjelesnom izgledu</i>							

Pozitivni komentari partnera	10	1-5	2.8	0.78	.05**	-.068	-.526
Negativni komentari partnera	16	1-5	1.8	0.76	.18**	1.405	1.368

Napomena. k = broj čestica; TR = teorijski raspon rezultata; M = aritmetička sredina; SD = standardna devijacija; $K-S$ = Kolmogorov-Smirnovljeva z-vrijednost; ** $p < .001$.

Iz Tablice 1 vidljivo je kako se sve raspodjele rezultata statistički značajno razlikuju od normalne i to na način da su sve, osim podljestvice *Negativnih komentara partnera/ice* koja je negativno asimetrična, pozitivno asimetrične. Ipak, u daljnjim analizama korišteni su parametrijski postupci jer pretpostavljamo da ovakva odstupanja neće bitno utjecati na rezultate statističkih postupaka koji zahtijevaju normalitet distribucija. Naime, standardni postupci, koji zahtijevaju normalitet distribucija, daju neprihvatljive rezultate samo u slučaju kada podaci sugeriraju da su pretpostavke parametrijske statistike narušene u ekstremnom stupnju. U drugim slučajevima, iako distribucije odstupaju od normalnih, ovi postupci daju prihvatljive rezultate (Aron i Aron, 1994). Također, Petz (1997) navodi kako je uvjet za korištenje parametrijske statistike da distribucije nisu bimodalne ili u obliku U-krivulje. S obzirom na navedeno, odlučili smo se za primjenu parametrijskih testova.

Rodne razlike u zadovoljstvu tijelom, važnosti slike tijela te čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice

Za ispitivanje rodni razlika u zadovoljstvu tijelom, važnosti slike tijela te čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice proveden je t-test za velike nezavisne uzorke.

Prije nego što smo za sve mjerne instrumente napravili zaseban t-test, proveli smo Levenov test kako bismo provjerili jesu li testirane veličine varijance jednake. Međutim, kod ljestvice *Važnost slike tijela* i podljestvice *Negativni komentari partnera/ice* Levenov test se pokazao statistički značajnim dok se kod ljestvice *Zadovoljstvo tijelom* i podljestvice *Pozitivni komentari partnera/ice* nije pokazao značajnim zbog čega možemo zaključiti da se varijance međusobno značajno ne razlikuju. Rezultati provedenog Levenovog testa prikazani su u Tablici 2.

Tablica 2

Deskriptivni podaci za ženske ($n = 277$) i muške sudionike ($n = 94$), rezultati Levenovog testa te značajnosti razlika u svakoj istraživačkoj varijabli između ta dva poduzorka

Mjerni instrument/ ljestvica	Rod	<i>Mu</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	Levenov test	t-test	
					<i>F</i>	<i>t</i>	<i>df</i>
Zadovoljstvo tijelom	ženski	50.5	50.1	9.925	.02	1.28	369
	muški		51.6	9.743			
Važnost slike tijela	ženski	51.31	51.56	8.435	12.8**	-.743	128.4
	muški		50.6	11.527			
Negativni komentari partnera/ice	ženski	28.6	26.9	12.840	.17	3.73**	369
	muški		33.5	15.404			
Pozitivni komentari partnera/ice	ženski	28.3	28.3	7.790	8.45*	-.02	139.4
	muški		28.3	8.123			

Napomena. n = broj sudionika u poduzorcima; *Mu* = aritmetička sredina cijelog uzorka; *M* = aritmetička sredina poduzoraka; *SD* = standardna devijacija; *t* = t-test; *df* = stupnjevi slobode; *F* = F-omjer; * $p < .01$; ** $p < .001$.

Rezultati pokazuju da između muškaraca i žena nema razlike u zadovoljstvu tijelom, u važnosti koju pridaju slici tijela kao ni u čestini dobivanja pozitivnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice. Međutim, muškarci češće dobivaju negativne komentare o tjelesnom izgledu u odnosu na žene.

Doprinos psiholoških varijabli te varijabli vezanih uz romantičnu vezu u objašnjavanju zadovoljstva tijelom

Kako bi se ispitaio doprinos roda, dobi, željene promjene tjelesne težine, važnosti slike tijela, statusa veze, dužine veze, zadovoljstva vezom, komentara partnera/ice o tjelesnom izgledu te procjene važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu svog/svoje partnera/ice u objašnjavanju zadovoljstva tijelom provedena je hijerarhijska regresijska analiza.

U Prilogu 3. prikazane su korelacije među prediktorskim varijablama korištenim u hijerarhijskoj regresijskoj analizi predviđanja zadovoljstva tijelom. Vidljivo je kako među ispitanim prediktorskim varijablama nema visokih povezanosti. Statistički

značajne korelacije kreću se u rasponu od .11 do .51 pri čemu najvišu povezanost pokazuju varijable dužina veze i dob.

Hijerarhijska regresijska analiza rađena je na uzorku od 371 sudionika. Naime, u istraživanje smo odlučili uključiti sudionike koji trenutno jesu u vezi kao i one koji nisu jer i sudionici koji trenutno nisu u vezi na sličan način mogu procijeniti zadovoljstvo prethodnom vezom. Nadalje, kao kriteriji smo koristili godinu i pol od prekida romantične veze te budući da protok vremena nije velik, težina posljedica bi i dalje mogla biti prisutna. U upitniku *Percipirana kvaliteta romantične veze* spojili smo rezultate sudionika koji jesu i onih koji trenutno nisu u vezi. Budući da smo varijablu *status veze* koristili kao jedan od prediktora, odlučili smo se za spajanje navedenih varijabli. Opravdanje smo pronašli u podjednako faktorskoj strukturi, podjednakim korelacijama između faktora kao i podjednakim pouzdanostima izračunatim na različitim poduzorcima. Također, sudionici su rješavali jedan upitnik, odnosno odgovarali su na jednake čestice koje su stavljene u sadašnjost ili prošlost ovisno o njihovom statusu veze kako bi im bilo lakše odgovoriti i razumjeti na što se čestica odnosi. Nadalje, varijablu *procjena važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu svog/svoje partnera/ice* smo također spojili jer, iako je sama čestica jednako glasila „*Važno mi je da je partner/ica zadovoljan/na mojim tjelesnim izgledom.*“, nalazila se ili na dijelu upitnika koji se odnosio na one koji su trenutno u vezi, odnosno u dijelu koji se odnosio na one koji trenutno nisu u vezi. Naime, sudionici su neovisno o statusu veze ispunjavali istu česticu koja se nalazila na različitim dijelovima upitnika. Za spajanje čestica smo se odlučili kako bismo mogli provesti hijerarhijsku regresijsku analizu na cijelom uzorku i kako bismo status veze mogli koristiti kao jedan od prediktora.

Budući da su preliminarne analize pokazale kako postoje razlike između muškaraca i žena, odlučili smo napraviti hijerarhijske analize odvojeno za muškarce i žene kako bi rezultati bilo što jasniji, a izvedeni zaključci što točniji.

U prvom je koraku hijerarhijske regresijske analize uvedena varijabla dobi, u drugom varijable željena promjena tjelesne težine i važnosti slike tijela, a u trećem varijable statusa veze (u vezi; nisu u vezi), dužine veze, zadovoljstva vezom, pozitivnih i negativnih komentara partnera/ice i procjene važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu svog/svoje partnera/ice.

Tablica 3
Rezultati hijerarhijske regresijske analize predviđanja zadovoljstva tijelom na poduzorku žena
($n=277$)

Prediktori		1. korak	2. korak	3. korak
		β	β	β
1	Dob	-.01	.06	.05
2	Željena promjena tjelesne težine		-.43**	-.28**
	Važnost slike tijela		-.03	-.02
3	Status veze			.04
	Dužina veze			-.04
	Zadovoljstvo vezom			.10
	Pozitivni komentari			.34**
	Negativni komentari			-.10
	Procjene važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu partnera/ice			-.09
	R^2	.00	.18	.34
	Korigirani R^2	-.00	.17	.31
	F	.05	19.64**	15.02**
	ΔR^2		.18	.16
	ΔF		29.43**	10.63**

Napomena: β = standardizirani regresijski koeficijent; R^2 = koeficijent determinacije; *Korigirani* R^2 = vrijednost koeficijenta determinacije korigirana za broj varijabli u modelu; F = F-omjer; ΔR^2 = promjena vrijednosti koeficijenta determinacije; ΔF = promjena vrijednosti F- omjera; ** $p < .01$

Tablica 4
Rezultati hijerarhijske regresijske analize predviđanja zadovoljstva tijelom na poduzorku muškaraca ($n=94$)

Prediktori		1. korak	2. korak	3. korak
		β	β	β
1	Dob	-.01	.05	.14
2	Željena promjena tjelesne težine		-.26*	-.13
	Važnost slike tijela		.02	.11
3	Status veze			-.04

Dužina veze				-09
Zadovoljstvo vezom				-01
Pozitivni komentari				.20
Negativni komentari				-.34**
Procjene važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu partnera/ice				-.07
R^2	.00	.06	.20	
Korigirani R^2	-.01	.03	.12	
F	.02	2.06	2.39*	
ΔR^2		.06	.14	
ΔF		3.08	2.45*	

Napomena: β = standardizirani regresijski koeficijent; R^2 = koeficijent determinacije; *Korigirani R^2* = vrijednost koeficijenta determinacije korigirana za broj varijabli u modelu; F = F-omjer; ΔR^2 = promjena vrijednosti koeficijenta determinacije; ΔF = promjena vrijednosti F- omjera; ** $p < .01$; * $p < .05$

U Tablici 3 i Tablici 4 prikazani su rezultati hijerarhijske regresijske analize za predviđanje zadovoljstva tijelom.

Na poduzorku žena, varijable željena promjena tjelesne težine i pozitivni komentari o tjelesnom izgledu su značajni prediktori zadovoljstva tijelom. Uvođenjem varijable željena promjena tjelesne težine objašnjavamo 18% varijance kriterija pri čemu su tijelom zadovoljnije žene koje ne žele promijeniti svoju trenutnu tjelesnu težinu. Uvođenjem i varijable pozitivni komentari o tjelesnom izgledu objašnjavamo ukupno 34% varijance kriterija što znači da su zadovoljnije žene koje dobivaju više pozitivnih komentara o tjelesnom izgledu.

Na poduzorku muškaraca, tek uvođenjem varijable negativni komentari o tjelesnom izgledu objašnjavamo 20% varijance kriterija, što je ujedno i jedini značajni prediktor. Navedeno znači da su tijelom zadovoljniji muškarci koji dobivaju manje negativnih komentara o tjelesnom izgledu.

RASPRAVA

Rodne razlike u zadovoljstvu tijelom, važnosti slike tijela te čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice

U okviru prvog istraživačkog problema htjeli smo ispitati rodne razlike u izraženosti zadovoljstva tijelom, važnosti slike tijela i čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice.

Kako bi se odgovorilo na prvi istraživački problem, proveden je t-test za velike nezavisne uzorke.

Rezultati t-testa pokazuju kako između muškaraca i žena nema razlike u zadovoljstvu tijelom, kao ni u važnosti koju pridaju slici tijela. Drugim riječima, muškarci i žene su podjednako zadovoljni svojim tijelom te u prosjeku pridaju podjednaku važnost slici tijela. Međutim, iako muškarci i žene podjednako često dobivaju pozitivne komentare o tjelesnom izgledu od partnera/ice, ipak se pokazalo da muškarci češće dobivaju negativne komentare o tjelesnom izgledu u odnosu na žene.

Dobivene rodne razlike u zadovoljstvu tijelom, važnosti slike tijela te čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice nisu u skladu s hipotezom ovog istraživanja. Međutim, ni nalazi istraživanja iz ovog područja nisu u potpunosti konzistentni.

Većina istraživanja pokazuje da su žene manje zadovoljne svojim tijelom i tjelesnom težinom od muškaraca (Krishen i Worthen, 2011; Milhausen, Buchholz, Opperman i Benson, 2013; Murnen, Poinsette, Huntsman, Goldfarb i Glaser, 2015). Iako je i veliki broj muškaraca nezadovoljan svojim tijelom, pokazalo se da su muškarci zabrinutiji oblikom tijela i mišićavošću nego tjelesnom težinom (Carleson-Jones i Crawford, 2005; Furnham, Badmin i Sneade, 2002; prema Krishen i Worthen, 2011; Milhausen i sur., 2015).

Nadalje, žene u ranijoj dobi krenu posvećivati pažnju važnosti tjelesnog izgleda te su izložene pritiscima okoline koja veći naglasak stavlja na važnost tjelesnog izgleda kod žena nego muškaraca zbog čega određena istraživanja pronalaze da žene posvećuju veću pažnju važnosti slike tijela (Fredrickson i Roberts, 1997; prema Gervais, Vescio i Allen, 2011; Sanchez i Broccoli, 2008). S druge strane, novija istraživanja otkrivaju da danas i muškarci, kao i žene, sve veću pažnju posvećuju slici tijela ili njenim pojedinim

aspektima (Ambwani i Strauss, 2007; Goldsmith i Byers, 2016; McCabe i McGreevy, 2010; Murnen i Karazsia, 2017).

Upravo zbog toga, mogući razlog rezultata našeg istraživanja leži u vrsti ideala koje muškarci i žene žele postići. Novija istraživanja pokazuju da kod muškaraca nailazimo na *ideal mišićavosti* te da se naglasak stavlja na mršavo, ali snažno i mišićavo tijelo. Ukoliko muškarci taj ideal ne ostvaruju, dolazi do nezadovoljstva vlastitim tijelom (Babarović, 2017; Goins i Markey, 2012; Murnen i Karazsia, 2017). S druge strane, kod žena je naglašen *ideal mršavosti* te je cilj koji žene žele postići mršavo tijelo čvrstih mišića (Betz i Ramsey, 2017; Gervais i sur., 2011; Shelton i Liljequist, 2002).

Iako je izloženost nerealističnim modelima povezana s nezadovoljstvom tijelom kod muškaraca i žena (npr. Blond, 2008; Levine i Murnen, 2009; Myers i Crowther, 2009; prema Murnen i sur., 2015), prilikom ispitivanja rodni razlika u zadovoljstvu tijelom treba imati na umu da kod muškaraca i žena postoji drugačiji odnos između tjelesne težine i zadovoljstva tijelom. Kod žena prevladava linearan odnos, drugim riječima žene s većom tjelesnom težinom izražavaju veće nezadovoljstvo dok je kod muškaraca taj odnos zakrivljen, odnosno muškarci s premalom, ali i prekomjernom tjelesnom težinom izražavaju manje zadovoljstvo tijelom. Međutim, muškarci koji se žele udebljati ne žele povećati količinu masti u tijelu nego biti mišićaviji (Babarović, 2017; Murnen i Karazsia, 2017; Shelton i Liljequist, 2002).

Budući da je naš upitnik zahvaćao čestice koje se odnose kako na čvrstoću i veličinu mišića (npr. „*Koliko ste zadovoljni čvrstoćom svojih mišića?*“, odnosno „*Koliko Vam je važna čvrstoća Vaših mišića?*“) tako i na pitanja izravno usmjerena na zadovoljstvo tjelesnom težinom (npr. „*Koliko ste zadovoljni svojom težinom?*“, odnosno „*Koliko Vam je važna Vaša tjelesna težina?*“) moguće je da smo njime zahvatili pojedine tjelesne aspekte koji dovode do (ne)zadovoljstvo kod muškaraca i kod žena. Zbog čestica koje djelomično zahvaćaju *ideal mišićavosti*, a djelomično *ideal mršavosti*, moguće je da nismo dobili rodne razlike u općem zadovoljstvu tijelom kao ni u važnosti slike tijela. Kako bismo to provjerili, proveli smo dodatnu analizu, t-test za nezavisne uzorke prikazanu u Prilogu 4. Rezultati pokazuju da doista postoje razlike između muškaraca i žena na pojedinim česticama, odnosno postoji razlika u zadovoljstvu pojedinim dijelovima tijela. Muškarci su zadovoljniji čvrstoćom mišića, stražnjicom, bedrima i nogama u odnosu na žene. Naime, upravo su stražnjica, bedra i noge dijelovi tijela

kojima žena posvećuju više pažnje zbog *ideala mršavosti* usko vezanog uz navedene dijelove tijela zbog čega je moguće da su na tim česticama sudionice dale niže procjene koje upućuju na niže zadovoljstvo. Nadalje, očekivan je i nalaz da su ženama tjelesna težina, izgled bokova, stražnjice, bedara, nogu, trbuha i struka važniji nego muškarcima. Muškarci veći naglasak stavljaju na visinu, važnost veličine i snage mišića, čvrstoću mišića, izgled ramena i ruku u cjelini. Dobiveni rezultati su u skladu sa slikom tijela koja se nameće muškarcima, odnosno ženama te pokazuju da je naš upitnik sadrži čestice relevantne za oba spola.

Naime, dosadašnja istraživanja zadovoljstva tijelom su se primarno usmjeravala na pitanja koja su relevantna za žene. Stoga jedan od razloga nalaza dosadašnjih istraživanja da su žene nezadovoljnije tijelom može biti u vrsti pitanja, kao i u razlikama među dobnim skupinama te nerazlikovanja povećanja tjelesne težine i povećanja mišićne mase što također može biti razlog koji leži u pozadini dobivenih rezultata ovog istraživanja.

Nadalje, pitanje utjecaja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu partnera/ice do sada nije dovoljno detaljno istraženo te su se istraživanja pretežno fokusirala na komentare o tjelesnoj težini (Carriere i Kluck, 2014; Goldsmith i Byers, 2016). Jedan od razloga malog broja istraživanja jest nedostatak valjanih mjera za istraživanje utjecaja komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice (Carriere i Kluck, 2014). Ipak, novija istraživanja uglavnom pokazuju da između muškaraca i žena ne postoji razlika u čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu te da osobe češće primaju pozitivne od negativnih komentara o tjelesnom izgledu što nije u skladu s prijašnjim nalazima koji pokazuju da pojedinci češće dobivaju negativne komentare naročito u vezi tjelesne težine (Goldsmith i Byers, 2016).

McCabe i McGreevy (2010) u svom istraživanju pronalaze da muškarci uglavnom dobivaju pozitivne komentare o tjelesnom izgledu. Ukoliko su dobili negativne komentare, oni su uglavnom bili motivirani zabrinutošću za zdravljem, a ne izgledom. Moguće je da i u našem istraživanju negativni komentari nisu bili upućeni zbog nezadovoljstva tjelesnim izgledom nego zbog zdravstvenih razloga, no budući da nismo ispitali kontekst i razloge u podlozi određenog komentara, ne možemo znati zbog čega se na našem uzorku pokazalo da muškarci češće dobivaju negativne komentare o svom tjelesnom izgledu.

Doprinos nekih psiholoških varijabli te varijabli vezanih uz romantičnu vezu u objašnjavanju zadovoljstva tijelom

U okviru drugog istraživačkog problema htjeli smo ispitati doprinos nekih psiholoških varijabli te varijabli vezanih uz romantičnu vezu u objašnjavanju zadovoljstva tijelom.

Kako bi se odgovorilo na drugi istraživački problem, provedena je hijerarhijska regresijska analiza.

Postavljena hipoteza kako će rod, dob, željena promjena tjelesne težine, važnost slike tijela, status veze, dužina veze, zadovoljstvo vezom, komentari partnera/ice o tjelesnom izgledu i procjena važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu svog/svoje partnera/ice imati značajan doprinos u objašnjavanju zadovoljstva tijelom, samo je djelomično potvrđena. Naime, preliminarnim analizama (korelacijama, testiranjem značajnosti, hijerarhijskom regresijskom analizom na cijelom uzorku) je utvrđeno da se jasniji rezultati dobivaju ukoliko se napravi analiza posebno za muškarce i posebno za žene.

Hijerarhijskom regresijskom analizom, na poduzorku žena, je utvrđeno da su željena promjena tjelesne težine i pozitivni komentari o tjelesnom izgledu značajni prediktori zadovoljstva tijelom. Dok se na poduzorku muškaraca kao jedini značajni prediktor pokazala varijabla negativni komentari o tjelesnom izgledu.

Pitanje ITM-a, odnosno tjelesne težine i zadovoljstva tijelom, jasno je do sada empirijski potvrđivano. Tjelesna težina značajno predviđa zadovoljstvo tijelom. Drugim riječima, pojedinci koji imaju viši ITM od prosječnog, odnosno veće su tjelesne težine, iskazuju niže zadovoljstvo tijelom te su pod većim pritiskom da dosegnu postavljene ideale što naročito vrijedi za žene (Blodgett Salafia i Benson, 2013; Luciano, 2007; Markey i Markey, 2011; McCabe i McGreevy, 2010; Stice, 2002).

Također, pojedinci kojima se željena tjelesna težina i trenutna tjelesna težina značajno razlikuju, manje su zadovoljni vlastitim tijelom: željena tjelesna težina koja je značajno niža od trenutne (veća diskrepanca) dovodi do većeg nezadovoljstva tijelom (Weaver i Byers, 2006). Drugim riječima, pojedinci kojima su trenutna i željena tjelesna težina sličnih vrijednosti (manja diskrepanca), kao i oni koji imaju manju tjelesnu težinu su zadovoljniji tijelom (Cash, Jakatdar i Williams, 2004; prema Javaid i Ahmad, 2014).

Budući da su romantični partneri snažan izvor informacija o tjelesnom izgledu, pretpostavili smo da će komentari partnera/ice o tjelesnom izgledu utjecati na

zadovoljstvo tijelom. Dosadašnja istraživanja pokazuju da i pozitivni i negativni komentari utječu na sliku tijela i zadovoljstvo tijelom (Carriere i Kluck, 2014; Collins i Laursen, 2000; prema McCabe i McGreevy, 2010). Pozitivni komentari o tjelesnom izgledu dovode do većeg osjećaja samopouzdanja i prihvaćanja tijela te većeg zadovoljstva tijelom, odnosno negativni komentari, naročito u vezi tjelesne težine, mogu dovesti do nezadovoljstva tijelom (Blodgett Salafia i Benson, 2013; Evans i Stukas, 2007; Goldsmith i Byers, 2016; Weller i Dziegielewski, 2005). Naše istraživanje pokazuju da pozitivni, odnosno negativni komentari imaju različit utjecaj na muškarce i žene.

Po pitanju prediktora koji se u našem istraživanju nisu pokazali značajni, postoje nekonzistentni nalazi dosadašnjih istraživanja.

Naime, rezultati desetogodišnje studije pokazuju da muškarci i žene postaju nezadovoljniji tjelesnim izgledom u razdoblju od 10 godina te da je taj trend praćen povećanjem ITM-a tijekom tog vremenskog razdoblja. Dio istraživača pronalazi da se nezadovoljstvo tjelesnim izgledom povećava od adolescencije do odraslosti u nastajanju jer s dobi postajemo svjesniji sociokulturalnih utjecaja i ideala koji nam se nameću (Bucchianeri i sur., 2013; McCabe i Ricciardelli, 2004), drugi ne pronalaze razlike u zadovoljstvu tjelesnim izgledom ovisno o dobi (von Soest i Wichstrom, 2009; prema Bucchianeri i sur., 2013) dok treća skupina istraživača nalazi da se nezadovoljstvo tijelom smanjuje tijekom mlađe odrasle dobi te postaje relativno stabilno u 20-ima (Cooley i Toray, 2001; prema Bucchianeri i sur., 2013). Mogući razlog nalaza ovog istraživanja je što su uzorak pretežno činili studenti, odnosno mladi u razdoblju odraslosti u nastajanju te nešto manji broj sudionika drugih dobnih skupina. Osim navedenog, naši sudionici su uglavnom bili prosječnog ITM-a, odnosno prosječne tjelesne težine stoga je moguće da se dob na našem uzorku nije mogla pokazati značajnim prediktorom.

Nadalje, postoji ograničen broj istraživanja koja se bave pitanjem zadovoljstva tijelom i važnosti slike tijela jer se često zanemaruje uloga važnosti koju osoba pridaje svom tjelesnom izgledu. Istraživanja koja postoje pokazuju da postoji umjerena povezanost zadovoljstva tijelom i važnosti slike tijela koja upućuje na to da su konstrukti povezani, ali ne i redundantni (Rieder i Ruderman, 2001). Važnost slike tijela dovodi do nezadovoljstva tijelom kada pojedinci osjećaju da ne dostižu nametnute ideale (McCabe

i McGreevy, 2010). Budući da naši sudionici daju prosječnu vrijednost važnosti slike tijela te da nismo ispitali njihove stavove o nametnutim idealima, moguće je da njihov tjelesni izgled ne utječe na njihov osjećaj vlastite vrijednosti te da ne dovodi do nezadovoljstva tijelom.

Određena istraživanja pronalaze da romantični partneri utječu na zadovoljstvo tijelom (Davison i McCabe, 2005; prema McCabe i McGreevy, 2010). Odnosno, rezultati su pokazali da su žene koje nisu u vezi imale niže zadovoljstvo tijelom (Blodgett Salafia i Benson, 2013). Jedna od pretpostavki tog nalaza je da do nezadovoljstva kod žena dolazi zbog pritiska da budu mršave (Blodgett Salafia i Benson, 2013; Gondoli i sur., 2011). Međutim, druga istraživanja, ili ne pronalaze povezanost statusa veze i zadovoljstva tijelom (Blodgett Salafia i Benson, 2013; Paxton i sur., 2005), ili pronalaze da su osobe u vezi zadovoljnije tijelom (Blodgett Salafia i Benson, 2013; Forbes i sur., 2006). Pretpostavka takvih nalaza je da se žene u vezi manje uspoređuju s *idealom mršavosti* zbog čega iskazuju veće zadovoljstvo tijelom (Lin i Kulik, 2002; prema Blodgett Salafia i Benson, 2013). Istraživanja utjecaja statusa veze do sada su uglavnom provedena na ženama, također, kao što je prethodno spomenuto, nismo ispitali utjecaj ideala kod naših sudionika pa je moguće da ukoliko ne osjećaju pritisak da se podrede *ideal*u mršavosti te uzimajući u obzir da se na našem uzorku zadovoljstvo tijelom pokazalo prosječnim do visokim, moguće je da status veze ne doprinosi zadovoljstvu tijelom. Također, određena istraživanja pokazuju da zapravo ITM utječe na odnos statusa veze i zadovoljstva vezom (Sanchez i Broccoli, 2008).

Zbog nalaza da žene osjećaju veći pritisak za održavanjem privlačnog tjelesnog izgleda čak i nakon što nađu partnera, pretpostavili smo da je dužina veze negativno povezana sa zadovoljstvom tijelom. Međutim, istraživanja daju nekonzistentne nalaze. Dok neka pokazuju da žene koje su duže u vezi izjavljuju kako smatraju da je njihov partner manje zadovoljan njihovim tijelom u odnosu na početak veze, što kod njih uzrokuje nezadovoljstvo tijelom (Goins i sur., 2012; Markey i Markey, 2006), druga pokazuju da su osobe koje su duže u romantičnoj vezi zadovoljnije vlastitim tijelom, odnosno da dužina veze smanjuje opterećenost vlastitim izgledom, odnosno da umanjuje utjecaj nerealnih ideala o tjelesnom izgledu (Tom i sur., 2005). Iako neka istraživanja pokazuju da partnerova/ičina percepcija partnerovog/ičinog tjelesnog izgleda može utjecati na sliku tijela i zadovoljstvo tijelom, navedena veza nije detaljno istražena (Blodgett

Salafia i Benson, 2013; Goins i sur., 2012; Weaver i Byers, 2006). Budući da smo procjenu važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu svog/svoje partnera/ice mjerili samo jednom česticom te budući da procjena i percepcija nisu identični pojmovi, moguće je da nismo dobili značajnost. Također, rezultati istraživanja su pokazali da su žene koje su zadovoljne svojom vezom, zadovoljnije i tijelom (Blodgett Salafia i Benson, 2013). Budući da je u dosadašnjim istraživanjima naglasak bio primarno na ženama, a ne i na muškarcima, postoji mogućnost da bi se na populaciji muškaraca dobili nešto drugačiji nalazi, odnosno da možda uzrok izostajanja zadovoljstva vezom kao prediktora možemo pronaći u našem uzorku koji se sastoji od muškaraca i žena. Budući da se kod gotovo svih prediktora pokazalo da na odnos s kriterijem posredno utječu ostali prediktori te da se naš uzorak sastoji od muškaraca i žena različitih dobnih skupina dok su navedeni nalazi uglavnom dobivani na studenticama, postoji mogućnost da je to dovelo do naših rezultata.

Metodološki nedostaci, prednost istraživanja te implikacije za buduća istraživanja i praksu

U ovom istraživanju susreli smo se s nekoliko metodoloških ograničenja koja su mogla utjecati na rezultate, a time i na mogućnost donošenja zaključaka na temelju njih.

Sudionici ovog istraživanja su bili uglavnom studenti, i to isključivo ženskog spola. Također, na našem uzorku trenutni ITM je bio prosječan, a sudionici su bili prosječno do visoko zadovoljni tijelom. Iz tog razloga nismo sigurni bi li se ovakvi rezultati ponovili na isključivo muškim sudionicima ili na drugim dobnim skupinama.

S obzirom na to da su se sudionici sami procjenjivali na upitnicima, postoji vjerojatnost socijalno poželjnog odgovaranja zbog čega smo možda i dobili visoke vrijednosti na gotovo svim upitnicima. Također, nedostatak ovog istraživanja je i u metodi prikupljanja podataka o tjelesnoj visini i težini sudionika na temelju samoiskaza. Iako se pokazalo da su korelacije između izmjerenih vrijednosti težine i visine i vrijednosti dobivenih samoiskazima veće od .93, ipak ne možemo biti sigurni jesu li sudionici davali točne podatke o svojoj visini i težini (Ambrosi-Randić i Pokrajac-Bulian, 2007; prema Erceg Jugović, 2015). Nadalje, ITM ne daje točne podatke o postotku masti i/ili mišića u tijelu jer u obzir uzima samo podatke o tjelesnoj visini i tjelesnoj težini te je naročito kod studentske populacije primijećena velika fluktuacija u tjelesnoj težini (npr. Racette, Deusinger, Strube, Highstein i Deusinger, 2008; Viner i Cole, 2006; prema

Blodgett Salafia i Benson, 2013). Najvažniji nedostatak ovog istraživanja jest činjenica da je istraživanje korelacijsko zbog čega nije moguće donositi uzročno-posljedične zaključke. Nadalje, u istraživanju je korišteno 10 prediktora, a pokazuje se da je višestruka korelacija pristran pokazatelj jer se njezina očekivana vrijednost povećava s brojem korištenih prediktora (Milas, 2005). Osim toga, susreli smo se i s multikolinearnosti jer nam ITM i željeni ITM visoko koreliraju ($r=.74$) zbog čega smo ih odlučili izbaciti iz daljnjih analiza.

Ovo istraživanje pokazuje da uključivanjem čestica koje se odnose na tjelesnu težinu kao i na mišićnu masu te različitih dobnih skupina, ne pronalazimo razlike u zadovoljstvu tijelom između muškaraca i žena. Istraživanja iz područja zadovoljstva tijelom uglavnom su rađena na ženama te su se bazirala na teme koje su važne ženama poput održavanja linije ili gubitka težine, zbog čega postoji mogućnost da nisu dala potpunu sliku zadovoljstva tijelom kod muškaraca, odnosno da je to dovelo do podcjenjivanja problema s kojima se muškarci susreću u ovom području. Dosadašnja istraživanja nisu detaljno ispitali pitanje važnosti slike tijela kod muškaraca tijekom života naročito uzimajući u obzir da pitanje važnosti slike tijela nije jednoznačno za muškarce jer nije povezano samo sa zadovoljstvom tijelom nego i sa zdravljem, kondicijom i općenitom dobrobiti.

Stoga bi u budućnosti zadovoljstvo tijelom trebalo mjeriti uzimajući u obzir želju za mršavljenjem, debljanjem, povećavanjem mišićne mase te održavanjem postojeće linije, ali i ideale koje osobe žele dostići. Naime, Betz i Ramsey (2017) su u svom istraživanju pokazali da neke žene priželjkuju doseći *ideal mršavosti*, druge naglasak stavljajući na obline dok treće žele atletski građeno tijelo. Stoga bi se u budućnosti moglo istražiti zadovoljstvo tijelom uzimajući u obzir, kako procjene zadovoljstva tijelom, tako i ideal koji žene, ali i muškarci žele postići. Prilikom razmatranja razlika među rodovima, svakako bi trebalo uključiti i različite dobne skupine jer su neka istraživanja pronašla da postoje male razlike u zadovoljstvu tijelom između muškaraca i žena ovisno o dobi (Murnen i Karazsia, 2017). Kod budućih istraživanja bi bilo zanimljivo uključiti i partnerov/ičinim ITM u analizu budući da razlike u ITM-u kod partnera mogu dovesti do manjeg zadovoljstva tijelom (Markey i Markey, 2011).

ZAKLJUČAK

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati rodne razlike u izraženosti zadovoljstva tijelom, važnosti slike tijela i čestini dobivanja pozitivnih i negativnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice te provjeriti prediktivnost nekih psiholoških varijabli te varijabli vezanih uz romantičnu vezu za zadovoljstvo tijelom. Naše hipoteze su djelomično potvrđene.

Rezultati ovog istraživanja su pokazali da između muškaraca i žena nema razlike u izraženosti zadovoljstva tijelom, važnosti slike tijela kao ni razlike u čestini dobivanja pozitivnih komentara o tjelesnom izgledu od partnera/ice. Međutim, pokazalo se da muškarci češće dobivaju negativne komentare o tjelesnom izgledu u odnosu na žene. Hijerarhijskom regresijskom analizom je utvrđeno da su za žene željena promjena tjelesne težine i pozitivni komentari o tjelesnom izgledu značajni prediktori zadovoljstva tijelom dok je za muškarce varijabla negativni komentari o tjelesnom izgledu jedini značajan prediktor.

LITERATURA

- Ambwani, S., Strauss, J. (2007). Love Thyself Before Loving Others? A Qualitative and Quantitative Analysis of Gender Differences in Body Image and Romantic Love. *Sex Roles, 56*, 13–21.
- Arroyo, A., Harwood, J. (2012). Exploring the Causes and Consequences of Engaging in Fat Talk. *Journal of Applied Communication Research, 40* (2), 167-187.
- Aron, A., Aron, E. N. (1994). *Statistics for Psychology*. New Jersey: Prentice Hall, Englewood Cliffs.
- Babarović, T. (2017). Povezanost indeksa tjelesne mase i zadovoljstva tijelom kod mlađih odraslih muškaraca. *Journal of Applied Health Sciences, 3* (1), 37-44.
- Banfield, S.S., McCabe, M.P. (2002). An evaluation of the construct of body image. *Adolescence, 37*, 373-384.
- Betz, D.E., Ramsey, L.R. (2017). Should women be "All About That Bass?": Diverse body-ideal messages and women's body image. *Body Image, 22*, 18-31.
- Blodgett Salafia, E.H., Benson, K.E. (2013). Differences in Emerging-Adult Women's Body Image and Sexuality Outcomes According to BMI and Dating Status. *International Journal of Sexual Health, 25*, 225–239.
- Boyes, A.D., Latner, J.D. (2009). Weight Stigma in Existing Romantic Relationships. *Journal of Sex & Marital Therapy, 35* (4), 282-293.
- Brown, J.N., Stukas, A.A., Evans, L. (2013). Appearance feedback in intimate relationships: The role of self-verification and self-enhancement. *Body Image, 10*, 131– 134.
- Bucchianeri, M.M., Arikian, A.J., Hannan, P.J., Eisenberg, M.E., Neumark-Sztainer, D. (2013). Body dissatisfaction from adolescence to young adulthood: Findings from a 10-year longitudinal study. *Body Image, 10*, 1–7.
- Burke, T.J., Randall, A.K., Corkery, S.A., Young, V.J., Butler, E.A. (2012). “You’re going to eat that?” Relationship processes and conflict among mixed-weight couples. *Journal of Social and Personal Relationships, 29* (8), 1109–1130.
- Carriere, L. J., Kluck, A. S. (2014). Appearance commentary from romantic partners: Evaluation of an adapted measure. *Body Image, 11*, 137–145.
- Cash, T. F., Morrow, J. A., Hrabosky, J. I., Perry, A. A. (2004). How has body image changed? A cross-sectional investigation of college women and men from 1938 to 2001. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 72*, 1081–1089.

- Cash, T. F., Thériault, J., Annis, N. M. (2004). Body image in an interpersonal context: Adult attachment, fear of intimacy, and social anxiety. *Journal of Social and Clinical Psychology, 23*, 89–103.
- Compian, L., Gowen, L. K., Hayward, C. (2004). Peripubertal girls' romantic and platonic involvement with boys: Associations with body image and depression symptoms. *Journal of Research on Adolescence, 14*, 23–47.
- Dalley, S.E., Pollet, T.V., Vidal, J. (2013). Body size and body esteem in women: The mediating role of possible self expectancy. *Body Image, 10*, 411– 414.
- Erceg Jugović, I. (2015). Čimbenici nezadovoljstva tijelom u adolescenciji. Neobjavljeni doktorski rad. Zagreb: Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu.
- Erceg Jugović, I. (2011). Nezadovoljstvo tijelom u adolescenciji. *Klinička psihologija, 4* (1-2), 41-58.
- Evans, L., Stukas, A.A. (2007). Self-Verification by Women and Responses of their Partners Around Issues of Appearance and Weight: “Do I Look Fat in this?”. *Journal of Social and Clinical Psychology, 26* (10), 1163-1188.
- Fletcher, G.J.O., Simpson, J.A., Thomas, G. (2000). Ideals, Perceptions, and Evaluations in Early Relationship Development. *Journal of Personality and Social Psychology, 79* (6), 933-940.
- Fletcher, G.J.O., Simpson, J.A., Thomas, G. (2000). The Measurement of Perceived Relationship Quality Components: A Confirmatory Factor Analytic Approach. *Personality and Social Psychology Bulletin, 26* (3), 340-354.
- Forbes, G.B., Jobe, R.L., Richardson, R.M. (2006). Associations Between Having a Boyfriend and the Body Satisfaction and Self-Esteem of College Women: An Extension of the Lin and Kulik Hypothesis. *The Journal of Social Psychology, 146* (3), 381–384.
- Gervais, S.J., Vescio, T.K., Allen, J. (2011). When What You See Is What You Get: The Consequences of the Objectifying Gaze for Women and Men. *Psychology of Women Quarterly, 35* (1), 5-17.
- Goins, L. B., Markey, C. N., Gillen, M. M. (2012). Understanding Men's Body Image in the Context of Their Romantic Relationships. *American Journal of Men's Health, 6* (3), 240–248.
- Goldsmith, K.M., Byers, E.S. (2016). Perceived impact of body feedback from romantic partner on young adults' body image and sexual well-being. *Body Image, 17*, 161–170.

- Gondoli, D.M., Corning, A.F., Blodgett Salafia, E.H., Bucchianeri, M.M., Fitzsimmons, E.E. (2011). Heterosocial involvement, peer pressure for thinness, and body dissatisfaction among young adolescent girls. *Body Image*, 8 (2), 143-148.
- Huić, Jelić i Kamenov (2016). Neobjavljeni dokument.
- Javaid, M., Ahmad, I. (2014). Adolescent Girls are Hurt More by the Body Mass than Thin-Ideal Media Images of Females. *Journal of Behavioural Sciences*, 24 (1), 29-43.
- Juarez, L., Pritchard, M. (2012). Body Dissatisfaction: Commitment, Support and Trust in Romantic Relationships. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 22, 188-200.
- Krishen, A.S., Worthen, D. (2011). Body image dissatisfaction and self-esteem: A consumer-centric exploration and a proposed research agenda. *Journal of Consumer Satisfaction, Dissatisfaction and Complaining Behavior*, 24, 90-106.
- Lamer, S. A., Reeves, S. L., Weisbuch, M. (2015). The nonverbal environment of self-esteem: Interactive effects of facial-expression and eye-gaze on perceivers' self-evaluations. *Journal of Experimental Social Psychology*, 56, 130-138.
- Logel, C., Stinson, D.A., Gunn, G.R., Wood, J.V., Holmes, J.G., Cameron, J.J. (2014). A little acceptance is good for your health: Interpersonal messages and weight change over time. *Personal Relationships*, 21, 583–598.
- Luciano, L. (2007). Muscularity and masculinity in the United States: A historical overview. In: Thompson, J. K. and Cafri, G., Eds., *The Muscular Ideal*, American Psychological Association, Washington, D.C., 41-66.
- Malouff, J.M., Mundy, S.A., Galea, T.R., Bothma, V.N. (2015). Preliminary Findings Supporting a New Model of How Couples Maintain Excitement in Romantic Relationships. *The American Journal of Family Therapy*, 43, 227–237.
- Markey, C. N., & Markey, P. M. (2011). Romantic partners, weight status, and weight concerns: An examination of the actor-partner interdependence model. *Journal of Health Psychology*, 16 (2), 217–225.
- Markey, C. N., Markey, P. M. (2006). Romantic relationships and body satisfaction among young women. *Journal of Youth and Adolescence*, 35, 256-264.
- McCabe, M. P., McGreevy, S. (2010). The role of partners in shaping the body image and body change strategies of adult men - Partners and male body image. *Health*, 2 (9), 1002-1009.
- McCabe, M.P., Ricciardelli, L.A. (2004). Body image dissatisfaction among males across the lifespan: A review of past literature. *Journal of Psychosomatic Research*, 56, 675–685.

- Meltzer, A.L., McNulty, J.K., Novak, S.A., Butler, E.A., Karney, B.R. (2011). Marriages Are More Satisfying When Wives Are Thinner Than Their Husbands. *Social Psychological and Personality Science*, 2 (4), 416-424.
- Milas, G. (2005). *Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Milhausen, R.R., Buchholz, A.C., Opperman, E.A., Benson, L.E. (2015). Relationships Between Body Image, Body Composition, Sexual Functioning, and Sexual Satisfaction Among Heterosexual Young Adults. *Archives of Sexual Behavior*, 44 (6), 1621-1633.
- Mills, J., Fuller-Tyszkiewicz, M. (2016). Fat talk and its relationship with body image disturbance. *Body Image*, 18, 61-64.
- Murnen, S.K., Karazsia, B.T. (2017). A review of research on men's body image and drive for muscularity. In R. F. Levant & Y. J. Wong (Eds.), *The psychology of men and masculinities*, 229-257.
- Murnen, S.K., Poinsette, K., Huntsman, K., Goldfarb, J., Glaser, D. (2015). Body ideals for heterosexual romantic partners: Gender and sociocultural influences. *Body Image*, 12, 22–31.
- Murray, S. L., Holmes, J. G., Griffin, D. W. (1996). The self-fulfilling nature of positive illusions in romantic relationships: Love is not blind but prescient. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71, 1155–1180.
- Overstreet, N. M., Quinn, D. M., Marsh, K. L. (2015). Objectification in Virtual Romantic Contexts: Perceived Discrepancies between Self and Partner Ideals Differentially affect Body Consciousness in Women and Men. *Sex Roles*, 73 (9), 442–452.
- Paxton, S. J., Norris, M., Wertheim, E. H., Durkin, S. J., Anderson, J. (2005). Body dissatisfaction, dating, and importance of thinness to attractiveness in adolescent girls. *Sex Roles*, 53, 663–675.
- Petz, B. (1997). *Osnovne statističke metode za nematematičare*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Prichard, I., Polivy, J., Provencher, V., Herman, C.P., Tiggemann, M., Cloutier, K. (2014). Brides and young couples: Partners' weight, weight change, and perceptions of attractiveness. *Journal of Social and Personal Relationships*, 32 (2), 263–278.
- Ricciardelli, L. A., McCabe, M. P. (2002). Psychometric evaluation of the Body Change Inventory: An assessment instrument for adolescent boys and girls. *Eating Behaviors*, 2, 1-15.

- Rieder, S., Ruderman, A. (2001). Cognitive Factors Associated With Binge and Purge Eating Behaviors: The Interaction of Body Dissatisfaction and Body Image Importance. *Cognitive Therapy and Research*, 25 (6), 801–812.
- Rusbult, C.E., Kumashiro, M., Kubacka, K.E., Finkel, E.J. (2009). “The Part of Me That You Bring Out”: Ideal Similarity and the Michelangelo Phenomenon. *Journal of Personality and Social Psychology*, 96 (1), 61–82.
- Sanchez, D.T., Broccoli, T.L. (2008). The Romance of Self-objectification: Does Priming Romantic Relationships Induce States of Self-objectification Among Women? *Sex Roles*, 59, 545–554.
- Sheets, V., Ajmere, K. (2005). Are romantic partners a source of college students’ weight concern? *Eating Behaviors*, 6, 1–9.
- Shelton, S., Liljequist, L. (2002). Characteristics and behaviors associated with body image in male domestic violence offenders. *Eating Behaviors*, 3, 217–227.
- Stice, E. (2002). Risk and maintenance factors for eating pathology: A metaanalytic review. *Psychological Bulletin*, 128, 825–848.
- Tager, D., Good, G., Morrison, J. B. (2006). Our bodies, ourselves revisited: Male body image and psychological wellbeing. *International Journal of Men’s Health*, 5, 228–237.
- Thompson, J.K., Stice, E. (2001). Thin-ideal internalization: Mounting evidence for a new risk factor for body-image disturbance and eating pathology. *Current Directions in Psychological Science*, 10, 181–183.
- Tom, G., Chen, A., Liao, H., Shao, J. (2005) Body image, relationships and time. *The Journal of Psychology*, 139 (5), 458–468.
- van den Brink, F., Smeets, M. A. M., Hessen, D. J., Woertman, L. (2016). Positive Body Image and Sexual Functioning in Dutch Female University Students: The Role of Adult Romantic Attachment. *Archives of Sexual Behavior*, 45, 1217–1226.
- Weaver, A.D., Byers E.S. (2006). The Relationships Among Body Image, Body Mass Index, Exercise, and Sexual Functioning in Heterosexual Women. *Psychology of Women Quarterly*, 30, 333–339.
- Weller, J.E., Dziegielewski, S.F. (2005). The Relationship Between Romantic Partner Support Styles and Body Image Disturbance. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 10 (2), 71–92.
- World Health Organization (2018). Body mass index - BMI. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/nutrition/a-healthy-lifestyle/body-mass-index-bmi>

PRILOZI

Prilog 1. Rezultati faktorske analize čestica Upitnik utjecaja komentara partnera o tjelesnom izgledu nakon provedene analize glavnih komponenata s oblimin rotacijom ($N=371$)

Broj čestice	Sadržaj čestice	Faktorska opterećenja		h^2
		F1	F2	
12.	Jesi li razmišljao/la o odlasku na dijetu?	.849		.721
24.	Trebao/la bi povećati svoje mišiće.	.815		.664
14.	Jesi li siguran/na da želiš jesti tako masnu hranu?	.808		.653
25.	Trbuh ti se malo povećao.	.803		.645
10.	Trebao/la bi početi vježbati kako bi smršavio/la.	.799		.638
15.	Jesi li se udebljao/la?	.796		.634
23.	Mislim da bi mogao/la malo češće vježbati.	.779		.607
13.	U toj odjeći izgledaš debelo.	.759		.576
18.	Što misliš o tome da se upišeš u teretanu?	.756		.571
2.	Trebao/la bi pripremiti što jedeš.	.752		.565
19.	Trebao/la bi učvrstiti mišiće.	.746		.556
7.	Ne misliš li da si već dovoljno pojeo/la?	.737		.543
9.	Ne bi trebao/la jesti tako kasno navečer.	.706		.498
5.	Udebljao/la si se.	.699		.489
26.	Loše izgledaš.	.670		.449
22.	Čini mi se da baš nisi u kondiciji.	.651		.424
21.	Jako si lijepo građen/a.		.779	.607
16.	Imaš dobro tijelo.		.749	.561
4.	Vjerujem da drugi mladići/ druge djevojke žele imati tijelo poput tvojeg.		.730	.533
6.	U dobroj si formi.		.711	.505
20.	Imaš dobre mišiće.		.681	.464
11.	Imaš dobre trbušnjake.		.645	.416

1.	Ta odjeća naglašava tvoje lijepo tijelo.	.643	.413
3.	Zgodan/na si.	.621	.386
16.	Mislim da bi se trebao/la malo udebljati.	.384	.147
8.	Izgledaš nekako mršavo.	.334	.111
<hr/>			
	Eigen vrijednost	9.66	4.06
<hr/>			
	Postotak objašnjene varijance	37.17	15.63
<hr/>			

Prilog 2. Čestice Upitnika stavova o romantičnoj vezi

Broj čestice	Sadržaj čestice
1.	Smatram da sam u ozbiljnoj vezi s trenutnim partnerom/icom.
2.	Pristao/la bih na otvorenu vezu.
3.	Zadovoljan/na sam partnerovim/ičinim tjelesnim izgledom.
4.	Važan mi je izgled partnerovog/ičinog tijela.
5.	Smatram da je partner/ica zadovoljan/na mojim tjelesnim izgledom.
6.	Važno mi je da je partner/ica zadovoljan/na mojim tjelesnim izgledom.

Prilog 3. Korelacijska matrica prediktorskih varijabli i kriterija u hijerarhijskoj regresijskoj analizi predviđanja zadovoljstva tijelom (N=371)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 Rod	-										
2 Dob	-.06	-									
3 Željena promjena tjelesne težine	.07	.18**	-								
4 Važnost slike tijela	.11*	-.12*	-.01	-							
5 Status veze	.09	.21**	.02	-.14**	-						
6 Dužina veze	.06	.51**	.11*	-.08	.22**	-					
7 Zadovoljstvo vezom	.09	-.01	-.01	-.09	.44**	.08	-				
8 Pozitivni komentari	.00	-.14**	-.34**	.17**	.05	-.11*	.23**	-			
9 Negativni komentari	-.21**	-.02	.19**	.18**	-.11*	-.01	-.09	-.17**	-		
10 Procjene važnosti koju partner/ica pridaje tjelesnom izgledu partnera/ice	.09	-.13*	-.15**	.23**	.15**	-.08	.19**	.13*	-.13*	-	
11 Zadovoljstvo tijelom	-.07	-.01	-.35**	-.01	-.08	-.06	.14**	.42**	-.24**	.01	-

Napomena: * $p < .05$; ** $p < .01$

Prilog 4. Deskriptivni podaci za ženske ($n = 277$) i muške sudionike ($n = 94$) te značajnosti razlika u svakoj istraživačkoj varijabli između ta dva poduzorka

Broj čestice	Sadržaj čestice	Rod	M	SD	t-test																																																																													
					t	df																																																																												
4.	zadovoljstvo čvrstoćom mišića	muški	3.52	.936	3.36**	369																																																																												
		ženski	3.11	1.058			7.	zadovoljstvo stražnjicom	muški	3.89	.933	2.32*	369	ženski	3.61	1.067	8.	zadovoljstvo bedrima	muški	3.89	.944	4.11**	369	ženski	3.36	1.138	9.	zadovoljstvo nogama	muški	3.90	.917	3.11*	369	ženski	3.49	1.157	1.	važnost težine	muški	3.67	.943	-3,33**	369	ženski	3.99	.749	2.	važnost visine	muški	3.60	.965	3.99**	369	ženski	3.12	1.013	4.	važnost veličine i snage mišića	muški	3.77	.897	4.90**	369	ženski	3.20	.993	5.	važnost čvrstoće mišića	muški	3.80	.946	2.54*	369	ženski	3.51	.954	6.	važnost bokova	muški	3.13	1.211	-4.06**
7.	zadovoljstvo stražnjicom	muški	3.89	.933	2.32*	369																																																																												
		ženski	3.61	1.067			8.	zadovoljstvo bedrima	muški	3.89	.944	4.11**	369	ženski	3.36	1.138	9.	zadovoljstvo nogama	muški	3.90	.917	3.11*	369	ženski	3.49	1.157	1.	važnost težine	muški	3.67	.943	-3,33**	369	ženski	3.99	.749	2.	važnost visine	muški	3.60	.965	3.99**	369	ženski	3.12	1.013	4.	važnost veličine i snage mišića	muški	3.77	.897	4.90**	369	ženski	3.20	.993	5.	važnost čvrstoće mišića	muški	3.80	.946	2.54*	369	ženski	3.51	.954	6.	važnost bokova	muški	3.13	1.211	-4.06**	369	ženski	3.60	.889						
8.	zadovoljstvo bedrima	muški	3.89	.944	4.11**	369																																																																												
		ženski	3.36	1.138			9.	zadovoljstvo nogama	muški	3.90	.917	3.11*	369	ženski	3.49	1.157	1.	važnost težine	muški	3.67	.943	-3,33**	369	ženski	3.99	.749	2.	važnost visine	muški	3.60	.965	3.99**	369	ženski	3.12	1.013	4.	važnost veličine i snage mišića	muški	3.77	.897	4.90**	369	ženski	3.20	.993	5.	važnost čvrstoće mišića	muški	3.80	.946	2.54*	369	ženski	3.51	.954	6.	važnost bokova	muški	3.13	1.211	-4.06**	369	ženski	3.60	.889																
9.	zadovoljstvo nogama	muški	3.90	.917	3.11*	369																																																																												
		ženski	3.49	1.157			1.	važnost težine	muški	3.67	.943	-3,33**	369	ženski	3.99	.749	2.	važnost visine	muški	3.60	.965	3.99**	369	ženski	3.12	1.013	4.	važnost veličine i snage mišića	muški	3.77	.897	4.90**	369	ženski	3.20	.993	5.	važnost čvrstoće mišića	muški	3.80	.946	2.54*	369	ženski	3.51	.954	6.	važnost bokova	muški	3.13	1.211	-4.06**	369	ženski	3.60	.889																										
1.	važnost težine	muški	3.67	.943	-3,33**	369																																																																												
		ženski	3.99	.749			2.	važnost visine	muški	3.60	.965	3.99**	369	ženski	3.12	1.013	4.	važnost veličine i snage mišića	muški	3.77	.897	4.90**	369	ženski	3.20	.993	5.	važnost čvrstoće mišića	muški	3.80	.946	2.54*	369	ženski	3.51	.954	6.	važnost bokova	muški	3.13	1.211	-4.06**	369	ženski	3.60	.889																																				
2.	važnost visine	muški	3.60	.965	3.99**	369																																																																												
		ženski	3.12	1.013			4.	važnost veličine i snage mišića	muški	3.77	.897	4.90**	369	ženski	3.20	.993	5.	važnost čvrstoće mišića	muški	3.80	.946	2.54*	369	ženski	3.51	.954	6.	važnost bokova	muški	3.13	1.211	-4.06**	369	ženski	3.60	.889																																														
4.	važnost veličine i snage mišića	muški	3.77	.897	4.90**	369																																																																												
		ženski	3.20	.993			5.	važnost čvrstoće mišića	muški	3.80	.946	2.54*	369	ženski	3.51	.954	6.	važnost bokova	muški	3.13	1.211	-4.06**	369	ženski	3.60	.889																																																								
5.	važnost čvrstoće mišića	muški	3.80	.946	2.54*	369																																																																												
		ženski	3.51	.954			6.	važnost bokova	muški	3.13	1.211	-4.06**	369	ženski	3.60	.889																																																																		
6.	važnost bokova	muški	3.13	1.211	-4.06**	369																																																																												
		ženski	3.60	.889																																																																														

7.	važnost stražnjice	muški	3.48	1.024	-5.09**	369
		ženski	3.99	.775		
8.	važnost bedara	muški	3.29	1.033	-4.26**	369
		ženski	3.75	.868		
9.	važnost nogu	muški	3.53	1.085	-3.56**	369
		ženski	3.93	.873		
11.	važnost trbuha	muški	3.83	1.001	-2.718*	369
		ženski	4.09	.707		
12.	važnost struka	muški	3.46	1.152	-	369
		ženski	3.97	.800		
13.	važnost ramena	muški	3.79	.982	4.352**	369
		ženski	3.23	1.099		
14.	važnost ruku	muški	3.76	1.034	2.355*	369
		ženski	3.47	.995		

Napomena. n = broj sudionika u poduzorcima; M = aritmetička sredina; SD = standardna devijacija; t = t -test; df =stupnjevi slobode; * $p < .05$; ** $p < .001$.